

No más drets sense debers. No más debers sense drets. Los drets individuals son imprescriptibles, ilegislables e ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, es cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí ahont comensa la llibertat ajena. Es licit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La resignació que predicen las religions no es més que la fórmula del engany ab que 's preté perpetuar la injusticia social en lo mon. • Las religions son caixas d'ahorros que viuen de la estafa d'admetre capitals en la terra, assegurant pagar crescuts interessos al cel.

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA defensa 'ls principis liberals més avansats, sense atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA es anti-religiosa de totas las religions, porque totas son igualment dolentas y depressivas pera la dignitat y la inteligencia humanas. • La TRAMONTANA en politica defensa sempre al més adelantat contra 'l més reaccionari, y sosté la necessitat d' una gran reforma social que transformi 'l modo de ser del productor, avuy depeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no está afiliada a cap partit, servint los interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.ª: BARCELONA
Pels pagos s' admeten libranças del Giro Múruo, lletres de fácil cobreu y sellos de 15 céntims. No s' admeten libranças especials de periódichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.—30 exemplars, 1 pta.
Surt d' llum puntualment cada diumenge

UNA NIT AL BALL

S' hi veyan caras que semblavan caretas.

Los empleats de la casa espiavan las indecencias de las parejas.

Mientras las del palco n.º 6 estaban totas... ocupadas.

Enaguas planzats, cotilla guarnida, estalvis al cap y á la má un trasto per fer picadas: ¡veus! aquí un traca de capritxo.

S' ha empassat tres capellans, un regidor, sis carrabiners, un burot y dos escombriayres... Are busca un nap.

Galop final á las foscas, en la que hi prenen part los banchs del galline.

Dolorosas conseqüencias per molts aficionats.

LA BURGUESIA BARCELONINA

Heu vist una casa d'aspecte flamant que hi ha a la plassa de Sta. Ana, devant d'aboní paron les tranvies?

Donchs es lo antic palau dels marquesos de Castellvell, que semblava una ruina, com la noblesa que 'l possehia.

Ara ha vingut la burgesia, que avuy es la verdadera mestressa dels quartos com abans ho era la noblesa, y no ha fet més que treure 'l aspecte rónch del edifici; ferlo de nou que 's cast L' ha netejat, l'ha ben disressat y... ¡au! vet aquí un edifici llampant. Igual, exactament igual que la classe mitja va fer al apoderarse del imperi del mon. Va suplantar a la noblesa, va treure las tacas del vell edifici, deixantlo com si fos una construcció nova, quedant per dintre tota la cordadura y... ¡apa! Lo mon ha anat marxant.

Pero ¡illies! aixís com pesa sobre las espaldas del poble la disressa política que la burgesia ha donat a la societat moderna, aixís mateix pesa sobre 'l bon gust la reforma d'aquell antic casalet de la plassa de Sta. Ana. Ho trobo tot groixut com la conciencia de la gent enriquida ab sang de treballador; la balconada aquella me cau al demunt; sobre tot venint pel carrer de la Canuda, y me pesa de tal modo com si las illosanas d'aquell interminable balcó fossen los burgesos de tot lo mon y jo sol sufrís tota la tiranía plegada que ells reparteixen entre 'ls milions de víctimas de la explotació capitalista.

Y mirant lo que es y lo que representa aquella societat allí instalada, al pensar de la manera que ara aumenta lo número de associats ¡que burra trobo la burgesia!

Fa molts anys que existeix la tal corporació. De vegades ha estat unida, de vegades dividida y ara de nou unida. L'origen de la divisió sempre 'l mateix: personalitats é interessos mesquins.

Ara de poch varen unir-se, constant Poblet y Santos Creus de lograrho. Las personalitats ho dificultavan. Pero ho exigía la situació desesperada de l'una y l'altra banda. No volguéu sapiguer com estavan d'endeutats, ni com anava creixent lo deute cada cap de mes. Se necessita ser molt burges per tenir pit de tirar endevant en tal situació.

Pero, vaja, aixó son tafaneries y deixemho córrer.

Lo certus es que la societat aquella abans existia ab los mateixos propòsits d'avuy. Y tenia pi lluhit, cómodo, bons empleats, y era lo niu dels burgesos entremaliats, com lo cassino *La Regeneració* es lo niu dels treballadors revolucionaris. Pero fins ara habia viscut ab penas y dolor, endeutada y agonizant.

Mentres avuy, habitant en una casa restaurada, tota llampant, veiyente desde 'l carrer sos grans salons de cartró d'aurat, ab parets corcadas interiorment, la burgesia barcelonina no cap a la pell y corra a ferse associar, com si la seva salvació dependís de un local més ó menos ben decorat.

¿Que per ventura ara lo Foment ferá més cosas que abans? ¿Que pot ser ara té un objecte, una missió per cumplir y abans no?

¡Ca, barret! Es alló que deyam: la burgesia es burra, tonta a tot serho, y l'enganya lo llampant com als salvajes los enganyan los mirallets y vidres de color.

Vet aquí l'aument de socis del Foment. Y tant es que tirin còssas y bramin com que no bramin ni espeterneguin. La veritat es la veritat contra tots y contra tot.

¡Oh!—dirá algú,—esque allí hi ha eminencias, hi ha desde poetas *englantinayres* fins a notabilitats calculadoras y además fins llumaneras de la política.

Si senyors, es cert, pero son unas eminencias de pa sucat ab oli, y encara n'hi han pocas per allí. La majoria consistirá molt la moneda falsa, sabrá extender facturas, pagaré, firmar contractas y negociar com un gitano ó be millor; pero escriuen ab ortografia dubtosa, no coneixen un borrall de geometria, la historia no saben lo que es y del dret no 'n tenen mes noció que la justa per anar a trobar al gobernador civil reclamantli auxilli y forsa armada sempre que 's treballadors de la fábrica se posan en vaga protestant d'una rebaixa en la ma d'obra ó be contra alguna infamia del género burges.

¿No recordéu que los diaris temps endarrera

anunciavan que 's projectavan unas firas y festas barceloninas per quan se inaugurés lo nou local de la plassa de Sta. Ana?

Donchs aixó era una gran idea sortida dels preclars cervells d'aquellas eminencias. Que té la mateixa solta que si un lector de *La Tramontana* fes cridar pel nunci lo dia que tira gollina a l'olla, al objecte de que poguessen celebrarho los vehins y coneguts.

Per lo vist, donchs, la burgesia barcelonina, com la del resto del mon, té molts naps per lluhir la seva vanitat ó la seva burteria.

Pero també 's veu que té aixís mateix lo cervell més dur que 'l bou a l'est.

Lo que consignem per satisfacció propia y dels pobres explotats.

Que sempre es una ventajeta tenir 'l enemich ab la menor quantitat de inteligencia possible.

PAUPERISME Y CRISTIANISME

La *Enciclopedia*, llibre que pot considerarse com lo gènesis de la revolució burgesa, defineix d'aquesta manera l'objectiu de las ordres religioses:

«Lo monastir es un mónstruo qual voluntat se recontra en la persona del abat y quals medis d'acció son tots y cada hu dels frares sotmesos a sa obediencia. Si vol apropiarse la terra inculta, si lluita contra 'ls profans un a un, reduits a sa propia individualitat ó reunits en efimeras coalicions debilitadas per multitud d'antagonismes, lo monastir triunfará sempre. En la organizació monacal no hi ha res que siga causa de dispersió de riquesas; hi domina la més severa economia. Deslligat de tots los cuydados que suposa la possessió ó la aspiració a possehir, cada monjo es una forsa viva que 'l abat dirigeix contra 'ls laics ab un objecte útil a la comunitat. Ni la mort pot contrariar aquesta previsió, aquesta inteligencia dirigida invariablement al seu fi; lo frare que mor no deixa al derrera seu cap causa de perturbació; es com la molécula depressa d'un cos orgánich, que no influeix per res en la vida del organisme de que forma part. Es lo monastir poderós y res té la societat laica: pera oposarhi a sa invasió; per aixó no tardá gayre en temel. En tant que lo poder y la activitat de la societat monástica s'emplea en explotar la terra inculta, en destruir los boscos, en poblar los deserts y las montanyas y en ensenyar lectura al poble, la societat laica aplaudi als frares; pero quan aquests, aumentantse immensament, caigueren sobre 'ls camps cultivats, quan amensaren absorbir la propietat, la riquesa y la dignitat del poble llure, allavors comensá a oposarlos resistencia y no parará fins al dia en que trenqui ab ma vigorosa 'l privilegi que 'ls constituí en comunitat religiosa dins de la nació.»

Aquesta definició 's troba abonada per los següents fets rigorosamente autèntichs:

La codicia de la Iglesia es tan antiga com las providencias dictadas pera refrenarla. Los emperadors Arcadio y Honorio prohibieren fer mandas y llegats a las iglesias, y tan justificada era aquesta prohibició, que S. Gregori digué que sols se lamentava de que fos merescuda. Posidio, cronista de S. Agustí, diu que Valentiniano dictó una ley contra 'ls eclesiastichs que anavan a cassa d'herencias d'orles y viudas, donantlos l'odíol titol d'*heredipetas*. Los concillis de Tarragona y 3ra de Braga prohibieren als bisbes que prengueren més de la tercera part dels productos parroquials y disposassen la administració gratuita dels sacraments. Las actas d'aquest últim concill estan plenas de fets tan repugnants y escandalosos que donarian feyna en gran ala peridichs anticlericals del nostre temps. Alfons VII, en los furs de Baeza, disposó: *que ninguno pudiera vender, ne dar a monges, ni a omes de orden raiz ninguna*; entre altres rahons porque, com diu lo jesuita Mariana: *al principio se contentaban con poco aquellos religiosos por el menoscupio que profesaban de las cosas humanas; después, en poco tiempo, por la ayuda que muchos a porfia les dieron, persuadidos que con esto servian mucho a Dios, juntaron grandes riquezas. Afeijnt en altre part: La avaricia se apoderó de la Iglesia, y con sus manos robadoras lo tenia todo estragado.*

Contribuí no poch a la acumulació de riquesas la venda a infim preu que feren los crehuats pera anarsen a Terra Santa.

A la olor de las riquesas vingué a Espanya la inundació de monastirs de benets, bernats, geronits, basilis, trapenses, cartuixos, mercedaris, trinitaris, agustins, carmelitas, mendicants, calistans, descalços, hospitalaris, canonics, capellans regulars y molts altres instituts que gravitaren sobre 'ls miserables pobles. Aquesta plaga arribá al punt que tan gráficamente expresa D. Melchor Macanaz, fiscal del Consell de Castilla, en lo seu informe de 19 de Desembre de 1713, en aquestas paraulas: *El número de religiones y conventos que cada una de ellas tenia en España era tan excesivo, que casi igualaban sus individuos a los legos, y han cargado con las haciendas, introduciendo tales modos de sacar dinero, frutos y todo género de bienes, que casi el todo de la monarquía viene a parar a ellos.* D'aquesta manera confirma lo que ja el mateix Consell havia dit a Felip III en 1er de Febrer de 1619: *En los conventos entran muchos, más huyendo de la necesidad y con el gusto y la dulzura de la ociosidad, que por la devoción que a ello les mueve.*

Son innumerables las citas que podríam fer en comprobació de la tendencia manifestada per la Iglesia a absorbir la riquesa y reduhir als treballadors a la condició de proveedors dels seus amos, y sentim que 'l caracter d'aquest treball nos impida detallarlas, pero ben evident es ja pera tothom que 'ls consagrats al servey de la religió han aspirat tan sois a la dominació, a la tiranía, al vici en totas sas manifestacions, y com sa més expresiva a la ganduleria.

Castellvell y Vilá 8 de Febrer de 1890.

Estimat Director: Tinch de manifestarli que mossen Cinto ya fa una porció de diumenys que s'eforça pera persuadir a sos fellegros, que si no fan bondat de la bona y no son bons cristians, ell sap que Deus los castigará. Lo dia 2 del corrent Febrer, seguin la costum de la diada, se repartieren candelas pera que anessin a la professó tota los llenuts ab lo rostoy ensá; efectivament, se repartieren tots los rostoyas y després sortí la professó ab lo següent ordre: anava 'l Cristo ab faldillas novias, dos galferrons ó galferrons pollata del manach, y los tres correspondents rabadans sortieren a fer pasturar las ovelas per devant de la iglesia, ab lo cap descubert y un fret que pelava. Quan los moltons estieren tips de pasturar, los rabadans entraren ab lo remat llenut al derrera. Tot desguada comensaren la missa, com es de costum, y al ser a la meytat sortí mossen Cinto tot enfurmat, puix 'l cristi mistich y fa una predicá d'aquelles que té per costum. Després de un rato se 'n adona que ell capdevell de la porta de la iglesia hi havia una porció de noyas que s'entretenien a jugar ab los rostoyas, y entre ells 'n hi havia un de quinze a setce anys al qui apostrofó en los termes més inconvenients, scaban per insultar als pares que no educan als seus fills al gust dels esquiladors del remat católich.

Conti que 'm sembla que divendrés riurém.

Disposi del seu amich

NEGUITUS DE CUBA

Perelló 10 de Febrer de 1890.

Estimat Director: Com la carta del meu amich A. B. de C., inserada en la última semana, va causar un alach de billis al sach de gomechs de aquest poble, es lo motiu que vaig a ferli una esquellotada porque aixís es fácil li pugí la sanch a la testa y de pet se 'n vaig a can pitraus.

Es lo cas que per Santantoni, festa que se celebra de costum, surti la professó acompañada de quatre gata, y el cory, veiyente rodijat tan sois de quixalls mística, no va tenir altre consol que recullir los patatejcs, tomé la gata y tornarsen cap al casu mirj avergoanyit, sense haver recorregut cent passos de la població, stais es que molts vehins encara estan esperan ara que anessin. Figura, donchs, que tal será la pesca quan hasta las donas li senten el tuf: en aquest cas dech aconseillarli pel be que li vuy, que tinga compte ab descomentariels, porque sense faldillas ho té pelagut.

La semana próxima li enganaré un altre carteta per aconsellarli als partidaris del *flam* que me ocupo, pel mico que se han emportat respecta a las novias eleccions que debian ferse per obra y gracia del excelentissim señor D..... etjem..... etjem.....

Per avuy ah aquesta donas ja ni ha prou, y hasta la semana que ve.

Disposi de seu amich y servidor

MESTRAL

Sant Celoni 11 de Febrer de 1890.

Des víctimas del fanatisme religió

Al principi de setec mil las monjotas que tenim, fou tanta la propaganda que feyen pistan las excelencias del seu estat, que m'entabnaren a dugas noyas porque es feixin també monjas com ellas, per alló de «mal de molts consol de simples.»

A tothom estranyé que dugas noyas tan bonas minyo-

nas y dadas a las diversiones se esterilisen per sempre contrariant a la naturalesa, deixan a sa familia, y abdican de sa llibertat.

No he man passat tres anys que ja se ha rebut la noticia de la mort d' una d' ellas. De que he mort? ningú m' ho sap dir del cert, per més que las monjas, las que han sigut que han rebut la carta, diuen que de mort natural, pero jo es més facil que hi tinga la major part la influencia moral, dat y reconegut lo seu caràcter, al veure separadas de sa familia y llibertat perduda? y no acaba tot aquí; sino que las mateixas monjas que las varen engraciar han sigut las qui han posat la trista noticia a sa familia, qui rebé tal traistor, que sa mare ha mort de sentiment.

Fanatismes i religió; ¿de quantas victimas et causal? No en va s' ha dit que era lo butai de la societat. Mal hanien las religions totes que tois traistors et causen y tan fatals conseqüencies portan. Victimas! descansen en pau; y oració foseu vosaltres las deterras!

RAYOLI ALAY

LO RICH Y LO POBRE

Es del pobre 'l fatich greu y un de los fatichs més grans; ell a tots 's diu: germans, y ningú vol serho seu, y 's hi parla en nom de Deu y 'l erregen al diable, enfados, inoportable, sols miran de ferli insult, si es apocia!—Quin es el diable! si es honorat—Qu' es miserable!

Si es docil—Te traistoria, si es discreto—No te rabó, si parla—Merxit bastó, si aixeria—Ningú se 'n fia, si canta—Quina her, rija! si plora—Li van a sobre, si treballa—may no cobra, si 's passeja—se 'l trapitja, puig te a sobre una deudita... ¡La deudita de ser pobre!

Al rich, en cambi, 's contents y las glorias lo rojejan, tots 'l adulan y 'l festejan, tots li vulen ser parents, los criats y amichs atents no crech que may 's acabi, no hi ha cap que may 'l alabi mirant son propi profit, si mai parla—Molt he ha dit! si es un tanoc—Quin sabé!

Si es un cafre—Qu' li-lustrat! si es un butai—Quin bon homa! si fa un crim—Qu' es de la broma! si es pirata—Qu' es honorat! si es traistor—Le humantat, si es un micó—Qu' es bonich! si canta—Ni en Maternich! si deshonra res 'l apura puig te a sobre la ventura... ¡La ventura de ser rich!

—Quin dia s' extingirà de l' or vi lo privilegi? —Lo dia que llubi 's vexi la rahó del dret huma. —Quina forsa deslars del copdich la copdich y del traidor la malicia! —Quin forsa! 's més noble! lo dia qu' adori 'l poble com saich Deu, la Justicia!

J. M. C. COSOLAS

En Cánovas ha fet declaracions lliberals. De lo qual resulta que lo que ahir creya dolent avuy li sembla bo.

Aixís se veu ben clarament que 'l talent de aquest home públich no consisteix en sa fidesa en los principis, sino en la habilitat pera pendre posturas que 'l facilitin la conquesta del poder.

Y ab aquestas diplomacias tan groixudas, lo únich que pot guanyar es una riallada general, digne complement d' aquella célebre xiulada que 'l inutilisá pera sempre.

Lo debat polítich ha posat de manifest que ni en las oposicions, ni entre 's disidents de la majoria, no hi ha homes capacos d' erigirse en jefs d' un partit que salvi la situació.

Queda, donchs, com salvador de las institucions, en Sagasta, qual escepticisme, ben conegut de tothom, arriba fins al punt de ser capás de preparar lo terreno pera ser jefe d' un govern

revolucionari que vingúes després, si las circunstancias li ajudan.

Tal es 'l estat present de la política monárquica.

En Castelar ha amenssat ab 'l excomunió als possibilistas que celebren 'l aniversari de la proclamació de la República.

Sabem que alguns possibilistas, partidaris de aprofitar la celebració d' un tech més que del prestigi autoritari del seu jefe, s' han insubordinat, ab 'l intenció y 'l desitj de ser després perdonats.

En tot aixó no hi ha més que una cosa censurable y despreciable: la sumissió d' una classe de liberals al despotisme d' un home.

La Asamblea republicana s' ha constituít a Madrid.

A l' hora en que escribim no sabem encara lo caràcter y las tendencias que pendrà aquesta Asamblea: si 's contents ab proclamar la república com panacea universal, se guanyará la realitat tributada ja per la ciencia y 'l sentit comú a totes las panaceas; si ademés d' aixó posa de manifest divisions promogudas per vanitats y ambicions, sa influencia s' estrellará devant la general indiferencia; si 's ideals se pososant a 'l obediencia dels jefs... allavors en lloch de celebrar 'l 11 de Febrer de 1873 casi seria qüestió de considerar aquesta festa de la mateixa categoria que la del 3 de Jener del any següent.

Una explosió del gránit ha sepultat en una mina d' Inglaterra a 125 miners.

Voldriam que cada lletra empleada en escriure aquesta noticia fos una bomba explosiva que reduhis a cendras a cada hu d' aquells que 's reparteixen dividendos a costa de tanta sanch y de tan horrible desgracia.

Perque hi ha en aquestas fetes que 's repetixen ab tanta freqüencia algo més sensible que la mateixa mortandat d' un dia, y es la consideració de que aqueixas explosions podrian evitarse ab un gasto relativament insignificant.

De modo que las lleys de tots los paisos deixan impunement que la burguesia fassi cinquantas de la vida dels treballadors y de la miseria de las seusas familias.

Se 'ns participa que 'l ferrocarril aéreo ha passat a ser propietat dels Srs. Bach y Milá, que 's proposan introduhir milloras en aquell lloch de recreo.

Lo govern dels Estats Units ha publicat un decret prohibint, baix pena de grans multas, lo treball, los espectacles y altres diversiones, y castigant també als que sense causa justificada no assisteixin durant tres mesos a la seva iglesia.

Aixó es que en la grrrrra república modelo se tracta de plantejar 'l Inquisició. Aviat, en nom de la llibertat, igualtat y fraternitat se condemnará a mort als atecos, com ja s' ha fet ab los anarquistas.

A Italia s' encarrega als gobernadors que examinin los sermons abans de ser lliensats trona avall.

No aplaudim lo fet, encara que 's tracti de capellans. Lo pensament, si es que 's capellans pensan, sempre deu ser lliure. Millor seria obligarlos a treballar, ab lo que 's tindria la següritat de que no 's dedicarian a alterar la tranquilitat pública.

Lo papa te 'l propòsit de publicar una enciclica sobre 's debers dels reys, sense distingos ni indirectas.

Un rey destronat ja pot parlar ab franquesa ab sos colegas tronats, pero té aquell massa necessitat de diners pera que pugui dir la veritat.

Ja van dos escorxadors clandestins descuberts en poch temps a Madrid.

Burros, mulas y caballs vells y malats se aprofitan per una burgueses espatilats pera fer quartos y donar als consumidors lo germe de malalties infecciosas.

Per criminal y odiós que sembli aquest medi d' enriqueixe no 's diferencia gayre de tots los demés de que 's serveix la burguesia.

De las irregularitats de la Habana ja ningú fa cas, perque constitueixen l' estat normal.

La més fresca de que 's té noticia es la de setanta y cinch mil pesos de loterías.

Res: un que ha tret la grossa sense jugar.

Lo monument a Cerdá ja no s' aixecará a la plassa de Catalunya, sino a la de 'l Universitat.

Los vehins de l' esquerra se poden preparar a sufrir la puja dels lloguers.

Si aquesta part de 'l Ensanche se comensa a posar bonica, clar está que aprofitará principalment als propietaris, ¡pobrets! que sempre están a la que salta.

Diu la Real Academia de Medicina qu' es dificilissim 'l apreciar si 's gases de la calcinació dels fums de Huelva son nocius, y que pera resoldreu es precis examinar lo terreno ab detenció.

Si aquets reials académichs se vejessen obligats a fer de miners pera guanyarse 'l seu sosteniment, y las seusas familias tinguessen necessitat d' habitar a n' aquell pais y respirar de aquells perfums, me sembla que trobarian molt facil y senzilla la seva resolució.

Pro com que no 's hi cou la llega ni 's perdica ab lo més mínim los seus interessos, tot son pels y dificultats pera donar llargas a ne 'l assumpto.

Que demanin lo remey a n' els pobres obrers que allí han de viures!

Dias passats va ser agafat un matuter ab bacina que a fer de miners per guanyarse 'l seu sosteniment, y la noticia produhí certa sensació, perque molts no comprenen que un rich se dedichi al fraude; nosaltres sabem que la riquesa es sempre un fraude, y res trobém d' estrany en lo fet. Lo que més 'ns indigna es considerar que aquet rich defraudador llogui proletaris perque vajan per ell a presiri, confiant en que las lleys y la justicia burguesa teriran al pobre y salvarán al rich.

Que 'l fet serveixi d' ensenyansa als treballadors.

Lo dimecres d' aquesta setmana s' ha celebrat la festa de Santacalaría.

Com a n' aquesta festa catòlica hi ha anat lo Ajuntament en nom del vehinat de Barcelona, y nosaltres hi formem part, declarém que no acceptem tal representació, y sabem de molts y molts barcelonins que 's troban en aquest cas.

Aquesta declaració es un cas de conciencia pera nosaltres, que no reconeixem lo patronat indicat ni volém despullarlos per un sbús autoritari de la llibertat del nostre pensament.

Al Tribunal Suprem 'l han robat las escribanias de plata.

A Espanya s' desborda 'l robo. Aixís com en las ciutats ribereñas s' acostuma commemorar los grans agyants ab una inscripció, propõem que a la Sala Tercera del Suprem s' hi posi 'l inscripció següent: «Fins aquí arrivá 'l robo en 1890.»

Un bon consol de tripas.

Personas que han podido bojar los presupuestos, escriben diciendo que el tono general de ellos es una baja positiva en los ingresos, un aumento considerable en los gastos, y una porción de servicios y recursos en el aire.

Aixís expresa perfectament fins ahont arriba la ciencia económica de nostres governants.

Preparat, poble, a carregar ab los neulers una altre vegada.

A jutjar per las noticias de Madrid y Barcelona, la festa republicana del 11 de Febrer ha sigut celebrada ab animació y fins entusiasme, pero ab un perfecte esperit de discórdia.

Cada tracció ho ha fet per sí ab exclusivisme, lo que proba las pocas ganas que hi ha de fusió y de coalició de que tant se parla entre republicans.

Entre polítichs ja se sab; lo personalisme es lo primer.

Sembla que en dos distints banquets republicans se feren alusions als anarquistas que retaxan la política.

Com que la eloqüencia de banquet, si es bona

para ajudar a la digestió, no es la més a propòsit per resoldre complicats problemes, deixem corre la indirecta i creyem que nostres compans no donaràn tampoch importància al fet.

Los portuguesos treuen foch pels caixals. D'una part l'entusiasme patriòtic va en augment, per altre lo govern tracta de reprimirho.

Ab tal motiu han sigut engarjolats alguns individuals y s'prenen precaucions militars.

Me sembla que tot això acabarà ab la fugida dels quatre peus de rey y reina que encara queden en aquell país.

Lo príncep d'Orleans, hereu a pretendent de la corona de Fransa, s'ha presentat a París a sentar plassa de caloy, violant per això la ley d'expulsió contra 'ls prínceps.

Se tracta d'un príncep y l'govern republicà se troba en un conflicte; quan abans de la amnistia se trobava un comunista condemnat per los consells de guerra, se li pegavan quatre tiros sense cerimònia.

¡Oh la igualtat devant la ley!

Encara tenim a Barcelona dignes émuls d'en Fivaller, pero aquests no s'han de buscar entre los que disposan de la ciutat com amos, sino entre 'ls seus subordinats d'inferior categoria.

Lo dimars travessà lo Parque una secció de caballeria, y un guarda 's dirigí al jefe dihentli que 's retirés, en compliment de las órdes que tenia. Lo jefe, com si li diguessen Lluçia, tirà al dret. Lo guarda, empinat, esperà l'ocasió, y quan los caloyos tornaven per lo passeig de Sanjuan para entrar altre vegada en lo Parque, tancà las portas y 'ls donà ab las mateixas en los nasos.

Aplaudim l'energia del guarda.

Havém rebut una carta y fondon para enviar TRAMONTANA a nom de Camillo Sans, pero com l'interessat ni ha posat fetxa ni ha anomenat per res lo poble, no sabem ahont se tenen d'enviar y l'avisem per aquest medi a fi de que subani l'olvit y 'ns digui la població ahont se tenen d'enviar los exemplars demanats de aquest periòdich.

La conferencia anunciada per la societat Aucells de Bosch, pel 8 del corrent, en la que 's devia desàrrollar lo tema Conflictu Anglo-Portugues, no pogué celebrarse, apressant la pel disapte 9 del corrent, a las 8 del vespre. La entrada será pública.

Per fi després de cinch semanas de patir extraordinariament, ha entrat nostre amic J. Lluas, director d'aquest periòdich, en franca millora, quina noticia doném ab gust a nostres llegidors, puig si no venen noves complicacions sembla que aviat entrarà en la convalescencia.

Aixis ho desitjém, com aixis sens dubte ho desitjaràn nostres llegidors.

¡NO MES A ESPANYA!

Que 's robi al bell mitj del dia Per las plassas y carrés Los ralloigs y 'ls diáns Ab descaro y molta manya, Y que 's deixin cada vespre Totalment desocupats Los gallinèrs de 'ls terrats..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que no 's paguin las mesadas A uns homens que pel be humá Se dedican a ensenyar Ab constancia que hasta estranya, Y corsecats de miseria Si ningú 'n té compassió Han de morir en un recó..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que se aduli a uns certs ministres Falsos pares coronats, Que amagant instints malvats Lo mateix que fa la aranya, Al qui poden entrar Sens mirá al as negra ó blanc Se li zuelcen fins la sanch..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Engarjolat als liberals Que son liberals de veras Perque diuen naps ó peras De un mal govern que 'ns enganya, Mentre veureu que 's pesseja Ab molta tranquilitat

A molt pitlo y a molt malvat..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que a la nit tots los camins Sian com qui diu sembrats De quadrillas de malvats Que roben ab cruel saanya, A despit de la justícia Que 's pot creure molt sovint Que esta cega ó va dormint..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que al rey tinga de servir Aquell desgraciat minyó Que treballant molt de bó Per viure ab prounya afanya, Mentres lo fill de un ricatxo Se está a casa recreat Perque 's pot pagá 'l soldat..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que 's vegin certs tribunals anomenats del honor Que fallan sempre a favor No de aquell que ab rabó guanya, Sino del que ab més constancia Sens cap reparo va utant Deende 'l sich hasta 'l més gran..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Mentres nostra terra dona Per fer la primera peña, Bon Jerez, bona mistela, Bon anís y bona canya, Que 's permeti a altres nacions Per ré entrar grans cargaments De esperia y vins dolents..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que 's permeti als cleri-ruchs Bramar desde 'l seu cubell Contra qui, net de clatell, No fa part de tal calanyá, Y que al pobre periodista Se 'l forroiti a la presó Per defensar la rabó..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Que a la noya ignocentona Se la endugan al convent Sens permis de cap parent, Y quan sa mare 's va a planya Denunciant per caritat Que li tornin 'l idol seu, Enjagaris en nom de Deu..... No ho veureu sino aquí a Espanya.

Y un govern extrafajari Que dara, sent liberal, Lo sufragi universal..... L'any de Maria Castanya; Que promet y no até res Y en nom de la Libertat Té a 's al poble zemanat..... No 'l veureu sino aquí a Espanya.

MARANGI

Lo rector d'un poblet francés, que, com tots los individuos de la seua especie viu de lo que l'Estat li paga, ha dit «que 'ls republicans son uns miserables ab qui 'ls cristians no deuen entrar en relacions sino para donarlos garrotadas.»

Es a dir: ab una ma pren los quartos de la república y ab l'altra 'l garrot contra 'ls que li omplen la menjadora.

Molt 'ns agrada veure 'l cristianisme sense careta.

Ab uns quants rectors d'aquest calibre ja poden geure 'ls lliure-pensadors.

Nostre corresponal de Vilaret nos escriu una llarga carta, que per sa extensió y gravetat no podem insertar, de la qual resulta que per certas frases del encarregat de portar ànimas al cel protestan molts donas que 's consideran ofesas en la seua honra.

Diu un colega de Lleyda que en un poble de aquell partit judicial hi ha desavenencies entre lo rector y sos feligresos, y que l'autoritat eclesiástica, para aclarar los fets, demana que algunas donas prestin declaracions.

De segur que aquestas desavenencies se arreglarán; lo que no s'arreglará tan fàcilment será lo cap d'algún feligrés, porque en lo joch del tururut qui jemega ja ha rebut.

Un capellá a Madrid s'ha multiplicat llen-

sanse sobre la via del carril en lo moment de passar una màquina, que 'n feu dos trossos.

Les prêtres sont pas assez nombreux, Avec chacun nous feront deux.

Aixis cantaven los revolucionaris francesos al só de la carmanyola, y no tenim res més que dir, porque un capellá no es un home, ó si ho es viu fora de la reciprocitat dels drets y dels debers socials.

Lo rector de Valdesanmartin (Zaragoza), ha sigut engarjolat a Daroca acusat d'homicidi en la persona del mestre del poble, ab qual muller sembla que sostenia relacions adulterinas.

La bestia negra sempre es infame ó criminal, com que no en va 's falsejan las lleys naturals. Un home que podria ser bon ciutadá y bon pare de familia, si se li fa capella y se li imposa lo celibat res té d'extrany que siga assassí.

Del mateix modo que un riu que va pel seu cauce fertilitza la campinya, y si 's desborda causa ranas y desolació.

Unim nostra reprobació a la de totas las personas dignas que veuben en lo vot capellanesch la primera causa del crim.

A UNA MITJA VIRTUT

SONET

Per més que un how 's sempre 'l decentés, de la teva apariencia no 'n faig cas, ¡Vaja!... ¡fuig!... que de mi poch ne treurás... Soch de fora, pro, ¡seus! faig lo paga. Vols semblar lo que no ets y no 'n treus res; de fer la vergonyosa no s'aba pas: tu 't creus que vindrà sempre pel detrás y vas errada d'ocàs... 'm has entés!... ¡Vaja, deat!... ¡No veus que fentho aixis, que es ferho un xiquet massa fastigos, no agafarás may pas, no passant lida? ¡Dona, dona! Tu vols que dintre 't pis s'hi fiquin estadants... y es perillós que s'hi fiqui no més lo gamarís.

PAPET DEL CARRIL

EPIGRAMAS

D'un mal de cap que tenia un marit, ab gran delit la causa saber volia, puig 'l pobre home sufria molt de dia y més de nit. ¡No ho sabré may!—preguntava y quan menos s'ho pensava halló la resposta vinda a ne 'l seu amic Rosendo que a sa muller... festejava.

Lo pel'ayre senyo Eudalt criant, deya a la minyona: —Busco al meu fill la fa estona y no sé ahont es. — Es a dalt qu'estira una pell molt bona.

Un y uns s'estimavan y abans d'anarse a casar (sola tres dias hi faltava) ella a ell va preguntar: —¡Ja deus teni un bon recó! —Regular...—Digamho clí. —Sols te puch dir qu' 'm 'm ta un bullo que Deu s'hi do.

M. GURA I.W

ROMBO

Sustituir los pichs ab lletras que llegidas horizontal y verticalment, digan la primera raitle, una consonant; la segona, lo que hi ha en certas cases; la tercera, un metall; la quarta, un número; y la quinta una consonant.

P. COLPK.

CONVERSA

—¡Vols venir al Liceo, Leonor! —Maria, avuy no puch porque vaig al Bon-Retiro. —Quins ópers cantan? —Buscabo que totes dues ho havém dit.

F. CUADRAS

SOLUCIONS

¿ LAS CABOARIAS DEL SOMERO PASAT

XARADA.—Gua-nu-pé.

ARABIANA.—Elija. Elija.

Tip. «La Academia,» Ronda de la Univerdad, 6, Barcelona.